

Girişimci Liderlik 8

Gökmen Durmuş¹

Özet

Bu kavramsal çalışma, diğer liderlik kuramlarına kıyasla genç bir kavram olan girişimci liderlik anlayışının hem uluslararası hem de Türk akademik yazınında nasıl ele alındığını çok yönlü olarak incelemektedir. Çalışmada öncelikle, girişimci liderliğe atfedilen temel özellikler ile bu liderlik biçiminin farklı araştırmacılar tarafından yapılan tanımlarına yer verilmiştir. Ardından girişimci liderliğin, diğer liderlik kuramlarıyla olan ilişkileri ele alınmış; bu liderlik biçiminin hangi temalarla birlikte çalışıldığı ve hangi teorik zeminler üzerine bina edildiği literatürde yer alan örnek çalışmalar aracılığıyla tartışılmıştır. Ayrıca Türkiye’de lisansüstü düzeyde tez çalışmaları taranmış, bunlardan girişimci liderlikle doğrudan alakalı olanlar incelenmiştir. Dahası Türkiye’de hangi figürlerle girişimci liderliğin bağdaştırıldığı açıklanmıştır. Elde edilen bulgular ışığında, girişimci lider; fırsatları yakalayabilen, risk alabilen, yenilik getirebilen ve stratejik hamlelerle vizyoner bir yönelim sergileyen birey olarak tanımlanmaktadır. Literatürde daha çok dönüştürücü ve hizmetkar liderlik teorileriyle birlikte çalışıldığı görülmektedir. Ayrıca girişimci liderlik; yaratıcılık, inovasyon, takım başarısı, performans ve örgütsel etkinlik gibi kavramlarla da güçlü bir şekilde ilişkilendirilmektedir. Türk literatüründe ise girişimci liderlik; Mustafa Kemal Atatürk, Mithat Paşa, Şevket Demirel, Ahmet Mukdat Ziyhan, Ahmet Keleşoğlu, Robert Bosch ve Steve Jobs gibi önemli şahsiyetler üzerinden örneklenmiştir ve analiz edilmiştir.

1. GİRİŞ

İnsanlık tarihine bakıldığında, uygarlıkların gelişiminde liderlik rolü oynayan şahsiyetlerin—çoğu zaman kahraman figürler olarak—ön plana çıktığı görülmektedir. Bu kahramanlar kimi zaman adil bir kral, kimi zaman yozlaşmış düzene karşı çıkan karizmatik bir kişilik, kimi zaman

1 Dr. Öğr. Üyesi., Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü
gokmendurmus@gaziantep.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5809-8459

da gözü pek bir komutan olarak tarihte yerlerini almışlardır. Her biri, belirli bir misyonu üstlenmiş ve bu uğurda hayatlarını hiçe sayarcasına mücadele etmiştir. Söz konusu yüce görev; bazen toplumun ahlaki düzeyini yükseltmek, bazen işgal altındaki bir ülkeyi özgürlüğüne kavuşturmak, bazen de halkın refahını artırmak olmuştur. Bu anlamda liderlik, tarihsel olarak kahramanlıkla özdeşleştirilmiş; kahraman olmak ise kendini yüce bir amaca adamakla mana bulmuştur. Bu perspektif, ünlü tarihçi Thomas Carlyle’ın görüşlerini hatırlatmaktadır. Carlyle’a (1841, çev. 1995) göre, tarih esasen “büyük insanların hayat hikayelerinden” ibarettir. Ona göre liderler, tarihin akışına yön veren kişilerdir. Dolayısıyla liderlik, sadece günümüz örgütsel bağlamında değil, aynı zamanda tarihsel ve kültürel düzlemde de toplumsal dönüşümlerin merkezinde yer alan bir olgudur.

Liderlik ve girişimcilik, her bireyde bulunmasa da insanoğlunun iki önemli özelliğidir. İlki bir yola düşmeyi ikincisi yeni bir yol açmayı gerektirir. Ancak, girişimci liderlik, bu iki kavramın toplamından daha kapsamlı bir olgudur. Zira, toplumsal ve ekonomik dönüşümlerin yaşandığı kavşak noktalarında girişimci liderlerin belirleyici rolü açıkça gözlemlenebilir. Bu liderler, girişimleriyle bir yandan yeni istihdam alanları açarken diğer yandan ekonomik büyümeyi tetiklerler. Özellikle bilgi çağında, girişimci liderler sürdürülebilir yenilikçiliğin (inovasyon) temel itici gücü konumundadır. Dijitalleşme, yapay zekâ, Endüstri 4.0, sürdürülebilirlik ve çevrecilik gibi kavramların giderek daha fazla hayatımıza nüfuz ettiği günümüz dünyasında, girişimci liderliğin önemi daha bir artmaktadır.

Bu çerçevede, mevcut çalışma: liderlik, girişimcilik ve girişimci liderlik kavramlarının tanımlarını; girişimci liderliğin geleneksel liderlik yaklaşımlarından ayrılan yönlerini; konuyla ilgili ulusal ve uluslararası literatürdeki önemli akademik çalışmaları ve girişimci liderlikle bağlantılı diğer temel kavram ve tartışmaları inceleyecektir. Çalışmanın son bölümünde ise, ulusal literatür ışığında öne çıkan girişimci lider örneklerine yer verilecektir.

Liderlik Kavramı

Liderlik kavramının özünü anlamak için, “lider” kelimesinin kökenine inmek yerinde olacaktır. Bu sözcüğün Türkçe ’deki ilk kullanımı 1920’lere, eşanlamlısı ‘önder’in ise 1930’lara dayanır. Lider terimi yaygınlaşmadan önce, ‘reis’ kelimesinin daha sık kullanıldığı görülür. Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğü (1998, s. 1464) lideri şöyle tanımlar: “1. Yönetimde gücü ve etkisi olan kimse, önder, şef. 2. Bir partinin veya kuruluşun en üst düzeyde yönetimiyle görevli kimse. 3. Bir yarışmada başta bulunan takım

veya yarışmacı”. Liderlik ise aynı kaynakta “1. Liderin görevi 2. Lider olma durumu” olarak açıklanır. Kubbealtı Lügatinde de benzer şekilde, lider ‘yönetsel baş’ konumundaki kişi olarak tanımlanırken; liderlik “lider olma durumuna” indirgenmiştir (2020, s. 1893). Her iki sözlük de “lider”in İngilizce “leader”dan Türkçe’ye geçtiğini belirtir.

Liderlik kavramının insanlık tarihi kadar eski olduğu düşünülmektedir. Zira liderliğin özü yönetim, yönetimin konusu ise insandır. Nitekim makineler kullanılır araçlar sürülür, hayvanlar güdülür ancak insanlar yönetilir. Liderlikten söz edebilmek için yöneten ve yönetilen olmak üzere en az iki temel gruba ihtiyaç vardır (Şimşek ve Çelik, 2019, s. 164).

Liderlik kavramı, başta örgütsel davranış olmak üzere sosyal bilimler literatüründe üzerinde en fazla durulan konulardan biri olarak dikkat çekmektedir. Literatürde liderlik; tarihsel, psikolojik, sosyolojik ve örgütsel birçok açıdan ele alınmış, farklı kuram ve yaklaşımlar çerçevesinde çeşitlenmiştir. Tarihsel belgeler ve metinler üzerinden yapılan liderlik analizleri (Aksoy, 2024; Cankurt ve Bayar, 2024; Durmuş, 2012), otantik liderlik (Avolio ve Gardner, 2005; Yavuz ve Oğuzhan, 2024), karizmatik liderlik (Shamir, House ve Arthur, 1993), makyavelist liderlik (Güngör, 2024), etik liderlik (Brown, Treviño ve Harrison, 2005), hizmetkâr liderlik (Oğuzhan, 2024), ruhani liderlik (Fry, 2003), paternalist liderlik (Pellegrini ve Scandura, 2008), dönüşümcü liderlik (Bass ve Avolio, 2011; Durmuş ve Aksoy, 2025), kimlik temelli liderlik (Hogg, 2001) ve ilişkisel liderlik (Graen ve Uhl-Bien, 1995; Uhl-Bien, 2006) gibi birçok yaklaşım, liderlik meselesinin çok katmanlı tabiatını aksettirmektedir.

Son yıllarda ise hem çevresel hem de teknolojik gelişmelerin etkisiyle bazı liderlik türleri öne çıkmaya başlamıştır. Küresel ısınma, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik gibi çevresel kaygılarla birlikte yeşil liderlik (Chen ve Chang, 2013; Eryeşil ve Öztürk, 2024; W. J. Li ve diğerleri, 2020) kavramı önem kazanmıştır. Öte yandan, yapay zekâ ve Endüstri 4.0’ın etkisiyle dijital (Aytekin ve Çelebi, 2024; Benitez, Arenas, Castillo ve Esteves, 2022; Porfirio, Carrilho, Felício ve Jardim, 2021), bilgi yönetimi alanında ise bilgi temelli (Donate ve de Pablo, 2015; M. D. Mutlu, 2024) yeni yaklaşımlar gündeme gelmiştir. Küreselleşmenin ve beraberinde çok uluslu şirketlerin nüfuzunu artırmasıyla birlikte kültürlerarası liderlik (Javidan, Dorfman, de Luque ve House, 2006) ve kapsayıcı liderlik (Carmeli, Reiter-Palmon ve Ziv, 2010; Javed, Naqvi, Khan, Arjoon ve Tayyeb, 2019; Paçal ve Öztürk, 2024; Randel ve diğerleri, 2018) çalışmaları da dikkat çekici hale gelmiştir.

Özellikle kapitalist sistemlerin ve serbest piyasa ekonomilerinin etkisinin artmasının etkisiyle, girişimcilik faaliyetlerinde önemli bir artış yaşanmış

ve bu da girişimcilere ve girişimci liderlik olgusuna yönelik akademik ilgiyi gözle görülür biçimde artırmıştır. Bu çerçevede izleyen bölümde girişimcilik ve girişimci liderlik kavramlarının kuramsal temelleri ele alınacak ardından literatürdeki güncel çalışmalara yer verilecektir.

Girişimcilik Kavramı

Girişimcilik kavramı etimolojik olarak *“girişim, girişme kökünden türemiş olup kar veya zarar ihtimalini göze alarak üretim faktörlerini sağlayan ve bunları başkalarının ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla mal veya hizmet üretmek üzere bir araya getiren kişi, işadamı olarak”* tanımlanmıştır (şimşek ve Çelik, 2019, s. 20). Türk Dil Kurumu (2025) bu kavramı *“bir içe teşebbüs etme”* şeklinde tanımlarken, işletme literatüründe “teşebbüs” sözcüğüyle girişimcilik ise “müteşebbis” ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır (Koçel, 2020, s. 95) .

Shane ve Venkataraman (2000, ss. 218-219) girişimciliği klasik *“örgüt kurma”* tanımının ötesine taşıyarak, *“pazarda beliren fırsatları keşfetme ve değere dönüştürme kapasitesi”* olarak yeniden konumlandırmıştır. Bu doğrultuda girişimciler, ulusal ekonomilerin yapısal koşullarına bağlı olarak farklılaşan sorunlarla mücadele eder ve ve farklı fırsatları kullanmaya çalışırlar. Girişimci en basit tanımıyla iktisadi temeli olan yeni bir girişimi başlatan kişidir. Girişimciler; tedarikçilerden yatırımcılara, toplumsal işgücünden devlete, risk sermayedarlarından sivil toplum kuruluşlarına kadar her kesimle etkileşim halinde olan kimselerdir. Bu anlamda her bir girişimcilik tarihi farklı bir ekonomi öyküsüdür. Zira girişimciler içinde bulundukları toplumsal dokunun hem ürünü hem de dönüştürücü aktörleri konumundadır (Gorgievski, Schmitt, Costa ve Batra, 2024). Girişimcilerin toplumu ne yönde değiştirdiği ise bu çalışmanın kapsamının ötesinde olup daha ileri çalışmaların konusu olacaktır.

Girişimcilik literatüründeki belli başlı çalışmalar arasında Weber’in kapitalizmin neden Doğu’da değil de Batı’da geliştiğini sorguladığı *Kapitalizmin Ruhu ve Protestan Ahlakı* isimli eseri gelmektedir. Weber (1904/2004) ilgili eserinde, Hristiyanlık içindeki mezhepsel farklılıkların milletlerin iktisadi kalkınmışlığı üzerinde etkisi olduğuna; Protestanlığın ise diğer inançlardan farklı olarak girişimcilige ve zenginleşmeye sıcak bakan tarafıyla kapitalizmin yükselmesine zemin hazırladığını iddia etmiştir. Protestan mezhebinin *“dünyeyi çalışmayı dini bir vecibe sayma”* anlayışı Batı’da kapitalizmin gelişmesine ve haliyle girişimciliğin önem kazanmasına zemin oluşturmuştur.

Girişimcilik literatürünü zenginleştiren diğer bir önemli eser Schumpeter’in *Ekonomik Kalkınma Teorisi* başlıklı çalışmasıdır. Schumpeter

(1934), yaratıcı yıkım (*creative destruction*) kavramını ileri sürmüş bununla ekonomilerin gelişmesinde inovasyonun ve girişimcilerin itici güç olduğunun altını çizmiştir. Ekonomik ilerlemede inovasyon ve girişimciliğin önemine vurgu yapmıştır.

Girişimcilik, başta işletme ve iktisat olmak üzere tıptan farmakolojiye, genetikten endüstri mühendisliğine geniş bir yelpazede üzerinde fazlaca durulan kavramlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Literatürde biyo-girişimcilik (Durmuş ve Yıldırım Durmuş, 2023; Yıldırım Durmuş, 2023), akademik girişimcilik (Bercovitz ve Feldman, 2008; Siegel ve Wright, 2015), göçmen girişimciliği (Webster ve Kontkanen, 2021), kadın girişimciliği (Çıkılmaz, 2023; Langowitz ve Minniti, 2007; Verheul ve Thurik, 2001), sosyal girişimcilik (Austin, Stevenson ve Wei-Skillern, 2006; Mair ve Martí, 2006) kurum içi girişimcilik (Bilgiseven ve Erkasap, 2023; Halme, Lindeman ve Linna, 2012) ve yapay zeka (T. Mutlu, 2023) gibi çalışmalarla girişimcilik üzerindeki ilgi git gide artmaktadır.

Girişimci Liderlik Kavramı

Girişimci liderlik, diğer liderlik teorileriyle karşılaştırıldığında görece yeni bir yaklaşımdır. Günümüz iş dünyasında örgütlerin sürdürülebilir rekabet avantajı elde edebilmeleri için ürün, süreç, teknoloji ve organizasyonel yapılarında yenilik yapabilmek kapasitesine sahip olmaları gerekmektedir (Akca, 2020). Bu durum, girişimci liderliğin stratejik önemini hatırlatmaktadır.

Girişimci liderlik literatürü, bu liderlik biçiminin sahip olması gereken temel özellikler üzerine çeşitli tanımlar sunmaktadır. Örneğin Cunningham ve Lischeron (1991), girişimci lideri net hedefler koyabilen, fırsatlar yaratabilen, çevresindekileri güçlendiren ve güçlü değerlere sahip mentor kişi olarak tanımlar. Benzer şekilde Renko ve diğerleri (2015), girişimci lideri; örgütsel hedeflere ulaşma yönünde girişimsel fırsatları fark edip, kullanabilen ve bunu yaparken de grup performansını yönlendirip etkileyebilen kişi olarak tanımlar. Aynı çalışmada, girişimci liderin statükoya meydan okuyan, tutkulu, yaratıcı, vizyoner ve öğrenmeye açık bir yapıda olduğu; çevresini yeni şeyler denemeye teşvik ettiği de ayrıca vurgulanmaktadır (Renko ve diğerleri, 2015, ss. 55-70). Shane (1994) ise girişimcilikte kültürün önemine vurgu yapmış; girişimci lideri inovasyon getirebilmek adına belirsizlikle başa çıkmada usta kişi olarak görmüştür. Fernald ve diğerleri (2005), girişimci liderliğin temel boyutlarını vizyon oluşturma, sorun çözme, karar alma, risk üstlenme ve stratejik hamle yapma olarak belirlemiştir. Gupta vd. (2004), kültürlerarası bir perspektiften ele aldıkları çalışmada ise, girişimci liderin özellikleri arasında proaktiflik, yenilikçilik,

risk toleransı, uyum sağlama becerisi, stratejik dūřünme ve vizyonerliğin ön plana çıktığını belirtmektedirler. Hussain ve meslektaşları (2024), girişimci liderliği kùltürlerarası bağlamda incelemiş ve bireycilik-toplulukçuluk gibi kùltürel boyutların bu liderlik tarzı üzerindeki etkilerini analiz etmiştir. Araştırmalarına göre, kolektivist toplumlarda takipçilerin kendilerini liderle özdeşleştirme düzeyi daha yüksekken, bireyci toplumlarda liderin kendine olan inancı (öz-yeterlilik) daha belirleyici bir faktördür.

Literatürde öne çıkan iki ölçme aracı girişimci liderliği anlamak ağıısından önem taşımaktadır. Bunlardan ilki Renko ve diğerleri (2015) tarafından geliştirilen ve Türkçeye, Bekmezci vd. (2021) tarafından uyarlanan sekiz maddelik ENTRELEAD (Girişimci Liderlik) ölçgeğidir. Diğeri ise Gupta vd. (2004) tarafından GLOBE (Küresel Liderlik ve Örgütsel Davranış Etkililiği) Projesi kapsamında geliştirilen ve girişimci liderliğe ilişkin 19 özelliği içeren ölçektir. Bu özellikler arasında; vizyonerlik, güven verme, performans odaklılık, hırs, ileri görüşlülük, diplomasi, ilham verme, takım kuruculuğu, entelektüel uyum ve olumluluk gibi boyutlar yer almaktadır.

Girişimci liderlik, klasik liderlik biçimlerinden belirli yönleriyle ayrılmaktadır. Yolcu'ya (2017) göre başarı odaklılık, yaratıcılık ve risk alma özellikleri girişimci liderlerde klasik liderlere kıyasla daha çok öne çıkmaktadır. Girişimci liderler, çoğunlukla yeni kurulan ve hızlı büyüme hedefleyen işletmelerde (örneğin start-up'larda) görülürken, geleneksel liderlik daha çok kamu kurumlarında, militarize örgüt tiplerinde ya da oturmuş bazı kurumsal şirket yapılarında yaygındır. Girişimci lider, vizyoner yaklaşımıyla yenilikleri teşvik ederken geleneksel lider statükoyu korumayı ve düzeni sürdürmeyi ön plana alır. Ayrıca girişimci liderler risk almaya daha yatkın olup, ölçülü riskleri bir fırsat olarak değerlendirme eğilimindedir. Bu liderler yaratıcılığı ve takım çalışmasını destekleyici bir iklim oluştururken, çalışanlara özerklik tanıyarak onları güçlendirmeye çalışırlar. Buna karşılık, geleneksel liderler kurallar, hiyerarşi ve rasyonaliye odaklı bir yönetim anlayışını benimser ve çalışan otonomisine daha mesafeli yaklaşırlar.

Girişimci Liderlik Üzerine Sistematiğ Literatür Taramaları

Girişimci liderlik alanında gerçekteştirilen sistematiğ literatür taramaları yardımıyla bu kavramın entelektüel haritasının anlaşılması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, öne çıkan iki kapsamlı çalışma literatüre önemli katkılar sunmaktadır. İlk çalışma, Hoang ve diğerleri (2025) tarafından yürütölen sistematiğ literatür taramasıdır. Araştırmada, yalnızca İngilizce dilinde yayımlanmış, hakemli ve ampirik nitelik taşıyan 93 makale inceleme kapsamına alınmıştır. Bu makalelerin %72'sinin nicel, %25'inin nitel ve

%3'ünün karma yöntemle gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Teorik çerçeve açısından ise en sık kullanılan teorik yaklaşımlar; sosyal biliş kuramı, sosyal öğrenme kuramı, kaynak temelli görüş ve feminist kuram olmuştur. Coğrafi dağılıma bakıldığında, çalışmaların büyük oranda Çin ve Pakistan merkezli olduğu dikkat çekmektedir. Girişimci liderliğin ölçümünde yaygın olarak Renko ve diğerleri (2015) ile Gupta ve diğerleri (2004) tarafından geliştirilen ölçeklerin tercih edildiği saptanmıştır. Nitel araştırmalarda ise çoğunlukla yarı yapılandırılmış mülakat yönteminin kullanıldığı; bunun yanı sıra etnografi ve vaka çalışmalarına yer verildiği aktarılmıştır. Kavramsal nomoloji bağlamında, girişimci liderliğin öncülleri arasında liderlik özellikleri (ör. cinsiyet, öğrenme yönelimi, yönetim yeterliliği) ve iş özellikleri (ör. rol talepleri, rol kısıtları ve rol seçimleri) öne çıkarken, sonuç değişkenleri olarak inovasyon, takım yaratıcılığı ve performans, çalışan yaratıcılığı ve bilgi paylaşımı gibi kavramlarla ilişkili çalışıldığı görülmektedir.

İkinci önemli çalışma ise Harrison ve diğerleri (2016) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, girişimci liderlik literatürüne dair İngilizce dilinde yazılmış 82 hakemli makale sistematik biçimde incelenmiştir. Ancak önceki çalışmadan farklı olarak, örnekleme yer alan yayınların ağırlıklı olarak ABD ve Birleşik Krallık merkezli olduğu belirlenmiştir. Yöntemsel açıdan bakıldığında, incelenen çalışmaların %60'ı nitel, %38'i nicel ve %2'si karma yöntemli araştırmalardan oluşmaktadır. Çalışmaların türüne göre dağılımı incelendiğinde ise %69'unun ampirik, %23'ünün kavramsal ve %8'inin literatür taraması niteliği taşıdığı görülmektedir. Veri toplama araçları açısından en çok kullanılan yöntem anket (%41) olurken, bunu mülakat (%38) ve vaka çalışması (%21) izlemiştir. Yayınların büyük çoğunluğu *Journal of Small Business Management* dergisinde yayımlanmış, en çok atıf alan çalışmanın ise Gupta ve diğerleri (2004) tarafından geliştirilen ölçek geliştirme çalışması olduğu tespit edilmiştir. Harrison ve diğerleri (2016), incelenen literatürde girişimci lidere atfedilen temel özellikler arasında; vizyon sahibi olma, etkili iletişim becerisi, yaratıcılık ve risk alma eğiliminin öne çıktığını vurgulamaktadır. Ayrıca çalışmalarda sıklıkla ele alınan kavramlar arasında yaratıcılık ve inovasyon, işletme performansı, örgütsel etkinlik ve liderlik gelişimi gibi temaların ön planda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Girişimci Liderlik ve İşyerinde Yaratıcılık

Girişimci liderliğin işyeri yaratıcılığı üzerindeki etkisi, literatürde farklı bağlam ve yöntemlerle ele alınmıştır. Bu kapsamda yapılan çalışmalar, girişimci liderliğin bireysel ve takım düzeyindeki yaratıcılığı olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Örneğin, Pakistan'da gerçekleştirilen bir araştırmada Mehmood ve diğerleri (2021), girişimci liderlik ile çalışan

yaratıcılığı arasında pozitif yönlü bir ilişki saptamıştır. Çalışma ayrıca psikolojik güvenlik ve psikolojik güçlendirmenin bu ilişki üzerinde aracı rol oynadığını göstermektedir. Benzer şekilde, Çin'deki işletmeler üzerine yapılan bir araştırmada (Cai, Lysova, Khapova ve Bossink, 2019), girişimci liderler tarafından yönetilen birey ve takımların daha yüksek düzeyde yaratıcı çıktılara ulaştıkları ileri sürülmüştür. Bu bulgular, girişimci liderliğin çalışanların yaratıcılık kapasitelerini artırdığı ve bireylerin yaratıcı düşünme becerilerine olan güvenlerini pekiştirdiği yönünde yorumlanabilir.

Mehmood ve diğerlerinin (2022), Pakistan'da yürüttüğü bir diğer çalışmada ise girişimci liderlik ile takım düzeyinde yaratıcılık arasında olumlu bir ilişki tespit edilmiştir. Araştırma, bu ilişkinin oluşumunda takım yeleri arasında gelişen psikolojik güvenliğin ve bilgi paylaşma davranışının belirleyici olduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, girişimci liderliğin etkili iletişim ve bilgi paylaşımına dayalı bir işyeri kültürünü teşvik ederek yaratıcılığı artırabileceğini göstermektedir.

İran'da özel ve kamu hastanelerinde görev yapan hemşireler üzerine yapılan bir çalışmada, Bagheri ve Akbari (2018), girişimci liderliğin sağlık sektörü bağlamında çalışanların yaratıcı davranışları üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırma, girişimci liderliğin fikir üretme, fikir geliştirme ve bu fikirleri uygulamaya dönüştürme süreçlerinde olumlu etkiler yarattığını ortaya koymuştur. Bu durum, girişimci liderliğin yalnızca özel sektör bağlamında değil aynı zamanda kamu hizmetleri gibi daha yapılandırılmış sektörlerde de yaratıcılığı destekleyici bir unsur olabileceğini göstermektedir.

Zhang ve arkadaşlarının (2023) Çin'de yürüttükleri çalışmada ise girişimci liderliğin gelişiminde inovatif bilişsel eğilimlerin ve sosyal normların etkisi incelenmiştir. Bulgular, yenilikçi bilişsel tarzların girişimci liderliği desteklediğini; sosyal normların bu ilişkiyi güçlendirdiğini ve girişimci liderlik ile nesnel kariyer başarısı arasında pozitif bir ilişki bulunduğunu ortaya koymuştur. Bazı araştırmalar ise girişimci liderliğin işyerindeki yaratıcılığa etkisini sosyal öğrenme süreçleri çerçevesinde değerlendirmiştir. Örneğin, Yang ve Bentein (2023) tarafından Çin'deki girişimler üzerinde gerçekleştirilen bir çalışmada, girişimci liderin çalışanların öz-yeterlik algısını artırmasının, takım ve birey düzeyinde yaratıcılığı da paralel olarak artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, girişimci liderlerin işgörenlerine olan inancının onların inisiyatif alma, yaratıcı fikirler geliştirme ve yenilikçi çözümler üretme düzeylerine etkisinde kuvvetli bir etkiye sahip olduğu vurgulanmıştır.

Son olarak, Newman ve diğerlerinin (2018) Çin'de faaliyet gösteren çok uluslu bir şirket üzerinde yürüttükleri araştırma, güçlü girişimci liderlerin

yönettiği ekiplerin daha yüksek düzeyde yenilikçi ve yaratıcı çıktılar ürettiklerini ortaya koymuştur. Bu sonuç, girişimci liderliğin yalnızca bireysel düzeyde değil örgütsel düzeyde de yaratıcılığı ve inovasyonu teşvik eden kritik bir liderlik tarzı olduğunu desteklemektedir.

Girişimci Liderlik ve Feminizm

Dean ve Ford (2017), girişimci kadın liderler üzerine gerçekleştirdikleri araştırmada, literatüre eleştirel bir perspektiften yaklaşarak girişimci liderlik anlayışının büyük ölçüde erkek egemen bir söylem üzerinden inşa edildiğini ileri sürmüşlerdir. Çalışmada, girişimci liderliğin genellikle; güç, maskülenlik, akılcılık, mantık, denetim, rekabetçilik ve ekonomik büyüme gibi kavramlarla eş tutulduğunu; buna karşılık toplumsallık, insan yaşamına dokunma, tutku, paylaşımcılık ve feminenlik gibi değerlerin göz ardı edildiği vurgulanmaktadır. Bu çerçevede, girişimcilik literatüründe alternatif, kapsayıcı ve eleştirel söylemlere duyulan ihtiyaca dikkat çekilmiştir. Benzer biçimde Bruni ve meslektaşları (2004), İtalya’da yürüttükleri etnografik araştırmalarında, girişimciliğin sıklıkla maskülenlikle ilişkilendirilmesine rağmen toplumda farklı ve alternatif girişimcilik biçimlerinin var olduğunu vurgulamışlardır. Çalışmalarında, toplumsal cinsiyet ve girişimcilik kavramlarının sabit ve durağan kategoriler olmadığını; aksine, bu kavramların birbirleriyle iç içe geçmiş şekilde, farklı sembolik mekanlar arasında sürekli hareket eden akışkan yapılar olduğunu savunmuşlardır. Öte yandan Kimbu ve diğerleri (2021) tarafından Gana ve Nijerya’da turizm sektöründe gerçekleştirilen nitel araştırmada, cinsiyetin girişimci liderlik üzerindeki etkisi post-yapısalcı feminizm kuramı çerçevesinde incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, Afrika kültürel bağlamında kadın girişimciler daha güvenilir olarak algılanmaktadır. Bununla birlikte, kadın girişimcilerin sosyal çevre edinme ve çevre genişletme konusunda erkek girişimcilere kıyasla daha fazla zorluk yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca, Afrika toplumlarında ilerlemiş yaş; bilgelik, olgunluk ve saygı ile bir tutulduğundan, ileri yaşlardaki girişimciler daha çok tercih edilirken, genç girişimcilere karşı önyargılı tutumların daha yaygın olduğu saptanmıştır.

Girişimci Liderlik ve Diğer Liderlik Türleri

Liderlik literatüründe girişimci liderlik kavramının diğer liderlik teorileriyle karşılaştırılması ve bağdaştırılmasına yönelik çeşitli çalışmalar mevcuttur. Örneğin liderlik teorilerinden, dönüşümcü liderlik (*transformational leadership*) ve yaratıcılığı destekleyen liderlik (*creativity enhancing leadership*) anlayışları girişimci liderlik kavramına yakın gösterilmiştir (Renko ve diğerleri, 2015, s. 57). Demir (2023) ilgili yazından yola çıkarak gerçekleştirdiği derleme

alışmasında, girişimci liderliğin hizmetkâr liderlik, vizyoner liderlik, dönüşümcü/dönüştürücü liderlik, stratejik liderlik, etik liderlik ve etkin liderlik gibi çeşitli teorilerle kavramsal bağlantılar ierdini ortaya koymaktadır. Gorgievski vd. (2024) ise bu kapsamı daha da genişleterek otantik liderlik, güçlendirici liderlik ve karanlık liderlik olgularının da girişimci liderlikle birlikte incelendiğine dikkat çekmektedir. Örneğin, girişimcilik bağlamında çalışanların mutluluğu, iş tatmini ve içe bağlılığı noktasında otantik liderlik üzerinde durulmuştur (Jensen ve Luthans, 2006).

Turhan (2021) tarafından *Harvard Business Review Türkiye* dergisi üzerine yapılan içerik analizi çalışmasında, girişimcilik alanında ne çıkan temalar arasında dönüşümcü ve inovatif liderlik yaklaşımlarının belirleyici olduğunu doğrulamaktadır. Özellikle dönüşümcü liderlik teorisinin işyerinde yaratıcılık ve örgütsel etkinliği konu alan pek çok çalışmayla birlikte anıldığı bilinmektedir (Panda ve Swamy, 2025). Newman vd. (2018) ise çalışanların yaratıcı öz-yeterliliği (*creative self-efficacy*) ile yenilikçi davranışları arasındaki ilişkide, girişimci liderliğin dönüşümcü ve katılımcı liderlik türlerine kıyasla daha güçlü bir etkiye sahip olduğunu öne sürmüştür. Aynı araştırmacılar (2018), sosyal girişimler bağlamında yaptıkları karşılaştırmada, girişimci liderliğin yenilikçi davranışları, hizmetkâr liderliğin ise örgütsel bağlılığı pozitif yönde etkilediğini saptamışlardır.

Finansal kazanç hırsının girişimcilerde etik dışı karar alma eğilimlerini tetikleyebileceği çeşitli çalışmalarda bildirilmektedir (r. Baron, Zhao ve Miao, 2015; Shepherd, Patzelt ve Baron, 2013). Zira, Bandura vd. (1996) tarafından geliştirilen ahlaki kopuş (moral disengagement) teorisine, bu süreçte bireylerin normatif değerlerden saparak etik dışı eylemleri meşrulaştırma mekanizmalarını açıklamaktadır. Karanlık l kişilik özelliklerinin (narsisizm, Makyavelizm, psikopati) girişimcilik niyeti ile korelasyonu, Hmieleski ve Lerner (2016) tarafından MBA ve lisans öğrencileri üzerinde deneysel olarak bulgulanmıştır. Cankurt ve Bayar (2024), Osmanlı tarihinde girişimci ve Makyavelist liderliğin izlerini sürmüş, belge analizi yardımıyla vakıf yöneticilerinin (mütevelli) gelir artırımcı faaliyetlerini incelemişlerdir. Cankurt ve Bayar'ın (2024) araştırmasına göre; atıl sermayenin gayrimenkul yatırımlarına kanalize edilmesi, verimlilik odaklı mülk değişimleri ve ticari faaliyetler yoluyla kar maksimizasyonu, tespit edilen girişimsel liderlik uygulamaları arasında yer almaktadır. Surie ve Ashley (2008) ise Heinz, Tata, Lincoln Elektrik ve Ashoka gibi ticari ve sosyal girişimler üzerinden ele aldıkları vaka analizinde, girişimci liderlerin pragmatizm ile etik sorumluluklar arasında denge kurmasının önemine işaret etmektedir. Araştırmacılara göre, toplumun ve diğer paydaşların çıkarlarını gözetken ve

sürdürülebilir değer yaratımını öncelik veren yaklaşımlar, uzun vadede itibar ve saygınlığın temelini oluşturmaktadır.

Girişimci Lider Eğitimi

Girişimci liderlik, son yıllarda eğitim kurumlarında liderlik anlayışının dönüşümünde önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Burada girişimci liderlik eğitimi alanında yapılmış belli başlı çalışmalara yer verilecektir. Örneğin, Li, Aziz ve Kadir (2025), Çin'deki eğitim kurumlarına yönelik gerçekleştirdikleri çalışmada, girişimci liderlik kavramını eğitim bağlamında ele almışlardır. Araştırma bulgularına göre, okul müdürlerinin sergilediği girişimci liderlik davranışları ile öğretmenlerin girişimci liderlik davranışları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuş; bu ilişkinin örgütsel etkinlik ve öğretmen yeterlikleri üzerinde olumlu etkileri olduğu ileri sürülmüştür. Bagheri ve Pihie (2011) ise girişimci liderlik gelişimi üzerinde durmuş, girişimcilik eğitimleri yoluyla girişimcilik becerilerinin geliştirilebilirliğini savunmuştur. Bu varsayım; deneyim, gözlem, sosyal etkileşim ve öğrenmeye dayalı bir model önerisinde bulunmuşlardır (2011, s. 458). Aynı yazarların (2010) girişimcilik eğitimi alan lisans öğrencileri üzerinde yürüttükleri nitel bir çalışmada ise, girişimcilik öğreniminde sosyal etkileşim ve gözlemin yanı sıra yansıtıcı öğrenmenin (reflective learning) de önemli bir rol oynadığı vurgulanmıştır. Bu çalışmada girişimcilik öğreniminin üç temel süreç üzerinden ilerlediği ifade edilmektedir: (1) girişimci zihniyete sahip bireylerle zaman geçirmenin sosyal öğrenmeyi desteklemesi (2) girişimci bireylerin yaşam öykülerinin gözlemlenmesi yoluyla ders çıkarılması ve (3) bireylerin kendi düşünce, başarı ve başarısızlıklarını bireysel ya da grup ortamında eleştirel biçimde analiz etmeleriyle yansıtıcı öğrenmenin gerçekleşmesi. Ahmed ve Harrison (2022) ise ekip temelli girişimci liderlik gelişimi üzerine mevcut literatürü analiz ederek, bu alanda bütüncül bir model önermiştir. Önerilen modele göre, girişimci liderlik için gerekli olan bilgi ve beceriler; akran gözlemleri, grup temelli deneyimsel öğrenme, öz düzenlemeye dayalı öğrenme ve takım öğrenmesi gibi çeşitli öğrenme süreçleriyle kazanılabilir. Bu kapsamda, girişimcilik eğitim programlarının öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde ayrıntılı olarak tasarlanmasının gerekliliği vurgulanmaktadır. Ayrıca Passarelli (2025), bire bir mentorluk programlarının girişimci adaylarının hedeflerine ulaşmaları ve sürekli öğrenme becerilerini geliştirmeleri açısından vazgeçilmez öneme sahip olduğunu belirtmiştir. Son olarak, girişimci bir toplumun inşasında üniversitelerin oynadığı merkezi rol çeşitli çalışmalarda öne çıkarılmıştır (Blankesteyn, Bossink ve van der Sijde, 2021; Nicholls-Nixon, Valliere, Gedeon ve Wise, 2021). Bu çerçevede, etik temelli girişimcilik anlayışının geliştirilmesinin gerekliliği de vurgulanmaktadır (Vallaster, Kraus, Lindahl ve Nielsen, 2019).

Türk Yazınında Girişimci Liderlik

Türkiye bağlamında girişimci liderlik literatürü incelendiğinde, bu kavramın çeşitli düzlem ve değişkenlerle ilişkilendirilerek ele alındığı görülmektedir. Mevcut araştırmalar, girişimci liderliğin; çalışan yaratıcılığı (Zorlu ve Tetik, 2018), işletme performansı ve farklılaştırma stratejileri (Ersarı ve Naktiyok, 2020, 2022) örgütsel yenilik ve inovasyon (Yüksel ve Karavardar, 2022); okul müdürlerinde yenilikçi davranışlar (Kaçar ve Şahin, 2023), öğretmen girişimciliği ve pozitif psikolojik sermaye (Akkaya ve Çetin, 2024), öğretmenlerde yenilikçi iş davranışları (Yıldırım ve Ordu, 2025), Osmanlı vakıf yöneticileri (Cankurt ve Bayar, 2024), Mithat Paşa'nın idari faaliyetleri (Bayar ve Cankurt, 2024) gibi oldukça çeşitli konu ve kapsamlarla çoğunlukla ampirik olarak incelendiğini ortaya koymaktadır.

Literatürdeki ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına bakıldığında, Bekmezci ve diğerleri (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışma önemli bir katkı sağlamıştır. Söz konusu çalışmada, Renko ve meslektaşları (2015) tarafından geliştirilen Girişimci Liderlik Ölçeği (*Entrepreneurial Leadership Scale*) Türkçe'ye uyarlanmış ve geçerlilik-güvenirlilik analizleri yapılarak kullanıma hazır hale getirilmiştir. Aynı çalışmada, girişimci liderlik davranışlarının bireysel performansı istatistiksel olarak anlamlı ve olumlu yönde etkilediği bulgularına ulaşılmıştır.

Türkiye'de lisansüstü düzeyde girişimci liderlik konusunda yürütülen akademik çalışmaların mevcut durumunu incelemek amacıyla, Ulusal Tez Merkezi veri tabanında başlık ve anahtar terim sorgulaması gerçekleştirilmiştir. Yapılan tarama sonucunda, konuyla doğrudan ilişkili olduğu tespit edilen yaklaşık 10-15 adet teze ulaşılmıştır. Söz konusu tezlerden beşinin doktora düzeyinde, geri kalanının ise yüksek lisans düzeyinde olduğu gözlemlenmiştir. İncelenen tezlerin büyük çoğunluğu nicel araştırma yöntemi benimserken, yalnızca iki tez nitel araştırma deseni kullanmıştır. Nicel yöntemle yürütülen çalışmalarda, veri toplama aracı olarak çoğunlukla, Renko ve meslektaşlarının (2015) geliştirdiği Girişimci Liderlik Ölçeği tercih edilmiştir. Nitel çalışmalarda ise, verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanıldığı görülmüştür. Araştırma bulguları, Türkiye'de girişimci liderlik kavramına olan akademik ilginin başlıca işletme ve eğitim bilimleri disiplinlerinden kaynaklandığını ortaya koymaktadır. Çalışmalarda odaklanılan tematik alanlar arasında okul yöneticileri, öğretmenler, kadın girişimciler, iş adamlarının girişimci liderlik özellikleri ile birlikte örgüt kültürü, çalışan yaratıcılığı, duygusal zekâ, cesaret, psikolojik sermaye ve girişimcilik eğitiminin girişimci liderlik ile ilişkisi öne çıkmaktadır.

Türk Yazınından Girişimci Lider Örnekleri

Türkiye girişimci liderlik literatüründe, tarihsel figürlerin ve kurucu kişilerin liderlik özelliklerini biyografik analizler yoluyla inceleyerek teorik çerçeveye ışık tutan çalışmalar mevcuttur. Araştırmamızın bu bölümünde ilgili çalışmalara yer verilecektir. Örneğin İşler ve Seçkin (2023), Apple firmasının kurucu ortağı **Steve Jobs** ile dönemin CEO'su **Tim Cook**'un liderlik stillerini karşılaştırmalı olarak analiz etmiştir. Araştırmacılar, Jobs'ı girişimci (entrepreneurial) ve dönüşümcü (transformational) liderlik özellikleriyle öne çıkarırken, Cook'u ise daha ziyade etkileşimci (transactional) ve vizyoner (visionary) liderlik kategorilerine uygun görmüşlerdir.

Demir ve Çelik (2022), girişimci liderlik ile kurumsallaşma ilişkisini, Bosch'un kurucusu **Robert Bosch** ve Selçuk Ecza Deposu'nun kurucusu **Ahmet Keleşoğlu** özelinde incelemiştir. Her iki iş adamının da belirgin girişimci liderlik özellikleri sergilediği ve bu özelliklerin işletmelerinin kurumsallaşma süreçlerine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Aynı çalışmada, Bosch'un Keleşoğlu'na kıyasla daha yüksek risk alma eğiliminde olduğu ve ürün çeşitlendirmesi yoluyla inovasyonu ön plana çıkardığı ileri sürülmüştür.

Bayar ve Cankurt (2024) ise çalışmalarında Osmanlı İmparatorluğu tarihine yolculuk etmiş, girişimci liderliğin izlerini Osmanlı vakıflarında ve tarihi şahsiyetlerde sürmüşlerdir. Bayar ve Cankurt (2024), Osmanlı devlet adamı **Mithat Paşa**'nın idari reformlarını girişimci liderlik bağlamında değerlendirmiştir. Çalışmada, Paşa'nın girişimsel olarak addedilebilecek icraatları arasında; Ziraat Bankası'nın temellerini atma, araba şirketi ve matbaa kurma, gazete çıkarma, miri arazilerin özelleştirilmesini başlatma, yeni vergilendirme sistemleri geliştirerek gelir artırma, demiryolu şirketi kurma, yol inşaatları, millet bahçeleri ve saat kuleleri yaptıрма ile Fırat Nehri'nde düşük maliyetli vapur seferlerini başlatma gibi yenilikçi girişimler sayılmaktadır.

Payzın ve Esmer (2023), Osmanlı sonrası döneme eğilmiş, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu lideri **Mustafa Kemal Atatürk**'ün ekonomik, finansal, kültürel ve toplumsal alanlardaki teşebbüslerini kapsamlı bir şekilde analiz etmiştir. Atatürk'ün girişimci liderlik eserleri arasında; basın-yayın alanında (*Ulus* gazetesi), finans sektöründe (*İş Bankası*, *Halk Bank*), tarım hareketliliğinde (*Tarım Kredi Kooperatifleri*, *Atatürk Orman Çiftliği*), milli sanayileşmede (*Sümerbank*, *Etibank*), kültürel alanda (*Türk Tarih Kurumu*, *Türk Dil Kurumu*) ve sanayinin çeşitli kollarında (şeker, tekstil, uçak, demir-çelik, cam, kâğıt vb.) kurulan onlarca fabrika (*Uşak Şeker Fabrikası*, *Alpullu Şeker Fabrikası*, *Nazilli Basma Fabrikası*, *Bakırköy Bez*

Fabrikası, Bursa Merinos Fabrikası, Kırıkkale Mühimmat Fabrikası, Kayseri Uçak Fabrikası, Karabük Demir Çelik Fabrikası, Paşabahçe Şişe Cam Fabrikası, İzmit Kâğıt Fabrikası gibi) öne çıkmaktadır. Tüm bu girişimler ve fazlası, Atatürk'ü temel bir **ulus-kurucu girişimci lider** (nation-founder entrepreneurial leader) figürü olarak konumlandırmaktadır.

Literatürdeki biyografik analizler kapsamında, girişimci liderliğe odaklanan bir diğer kayda değer çalışma Özbolat (2023) tarafından gerçekleştirilmiştir. Özbolat (2023), girişimci **Ahmet Mukdat Ziyilan**'ın *İki Çift Söz Yeter* adlı otobiyografik eserini incelemiş ve çalışmasında, Ziyilan'ın yenilikçilik (*innovativeness*) ve risk alma (*risk-taking*) özelliklerinin yanı sıra, özellikle dayanıklılık (*resilience*) niteliğinin belirgin şekilde öne çıktığını tespit etmiştir. Özbolat (2023), bu bulgulara dayanarak, girişimci liderlik süreçlerinde dayanıklılığın temel bir karakteristik özellik olduğunu altını çizmiştir.

Diğer taraftan, Temurçin (2022) yüksek lisans tez çalışmasında, Göl Yatırım Holding A.Ş.'nin kurucusu **Şevket Demirel**'i bir girişimci lider örneği olarak ele almıştır. Temurçin, Demirel'in çimento, hazır beton, enerji, orman ürünleri, meşrubat ve kurutulmuş meyve-sebze gibi sektörlerde faaliyet gösteren çok yönlü ticari girişimlerini belgelemiştir (2022, ss. 184-193). Çalışmada ayrıca, Demirel'in ticari faaliyetlerinin ötesine geçen sosyal girişimcilik yönüne dikkat çekilmiş ve bu kapsamda; sanat (*Demokrasi ve Kalkınma Müzesi*), kültür (*Göлтаş Kültür Yayınları*), eğitim (*Süleyman Demirel Üniversitesi'nin kuruluşuna ve öğrenci yurtlarına katkı*), sağlık (*Şevket Demirel Kalp Merkezi*), spor (*Isparta Spor Kulübü sponsorluğu*) ile vakıfçılık (*Demirel Vakfı, Isparta Yükseköğretim Vakfı*) alanlarındaki kapsamlı hayırseverlik faaliyetlerini, girişimci liderlik pratiklerinin birer yansıması olarak analiz edilmiştir (Temurçin, 2022, ss. 314-331).

Sonuç ve Değerlendirme

Girişimci liderlik, bazı yönleriyle geleneksel liderlik anlayışından ayrılmaktadır. Girişimci liderin temel amacı mevcut durumu muhafaza etmek değil aksine onu değiştirmek ve dönüştürmektir. Yenilik arayışı ve kar güdüsü, girişimci liderin öncelikli motivasyon kaynakları arasındadır. Bu süreçte risk almaktan çekinmez ve fırsatları kaçırmamak adına hızlı karar vermeyi tercih eder. Bu kararlar, çoğu zaman liderin geçmiş deneyimleri, sezgileri ve elindeki mevcut bilgi birikimi ile şekillenir. Alınan kararlar başarısızlıkla sonuçlandığında dahi bu durum, girişimci lider açısından nihai bir yenilgi değil; süreci geliştirme ve öğrenme açısından değerli bir fırsat olarak değerlendirilir. Bu yönüyle girişimci liderler, öncülük ettikleri inovatif

girişimlerle yalnızca organizasyonlarını dönüştürmekle kalmaz aynı zamanda küresel rekabet ortamında kurumlarını daha avantajlı bir konuma taşırlar.

Bu çalışmada öncelikle liderlik ve girişimcilik kavramları ele alınmış ardından girişimci liderlik olgusu kuramsal bir çerçevede incelenmiştir. Devam eden bölümlerde, girişimci liderlik üzerine yapılmış ulusal ve uluslararası akademik çalışmalar derinlemesine analiz edilmiştir. Daha sonra girişimci liderliğin, geleneksel liderlik yaklaşımlarından ayıran temel özellikleri ortaya konmuştur. Literatür taraması, girişimci liderliğin dönüşümcü liderlik, hizmetkâr liderlik ve otantik liderlik gibi çağdaş liderlik kuramlarıyla karşılaştırmalı olarak ele alındığını ve yine girişimci liderliğin karanlık yönlerinin de araştırma konusu yapıldığını ortaya koymuştur. Bunun yanı sıra, kavramın işyerinde yaratıcılık, toplumsal cinsiyet (özellikle feminizm) ve girişimci liderlik eğitimi gibi çeşitli bağlamlarda da incelendiği görülmüştür.

Çalışmanın son bölümünde, literatürdeki tanımlarla örtüşen girişimci lider profillerine yer verilmiştir. Her ne kadar analizlerde Türkiye literatüründe öne çıkan örnekler temel alınmış olsa da geçmişten günümüze farklı tarihsel ve kültürel bağlamlarda girişimci liderlik anlayışını temsil eden figürler üzerinden daha geniş bir değerlendirme yapılması mümkündür. Bu bağlamda Henry Ford, Vehbi Koç, Elon Musk ve Selçuk Bayraktar gibi isimler, girişimci liderliğin farklı yönlerini taşıyan örnekler olarak değerlendirme konusu edinilebilir.

Kaynakça

- Ahmed, F. ve Harrison, C. (2022). Entrepreneurial leadership development in teams: A conceptual model. *International Journal Of Entrepreneurship and Innovation*. doi:10.1177/14657503221143977
- Akca, M. (2020). Girişimcilikten Girişimci Liderliğe. *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 6(2), 80-89.
- Akkaya, R. ve Çetin, M. (2024). Girişimci Liderlik, Öğretmen Girişimciliği ve Pozitif Psikolojik Sermaye: Eğitim Örgütlerinde Bir Yapısal Eřitlik Modeli Sınaması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, (60), 337-366. doi:10.9779/paufd.1196728
- Aksoy, A. (2024). Kutadgu Bilig’de Yönetim Düşüncesi: Kamu Deęeri Yaklaşımı Merkezli Bir İnceleme. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakóltesi Dergisi*, 15(29), 334-353. doi:10.36543/kauibfd.2024.013
- Austin, J., Stevenson, H. ve Wei-Skillern, J. (2006). Social and commercial entrepreneurship: Same, different, or both? *Entrepreneurship Theory and Practice*, 30(1), 1-22. doi:10.1111/j.1540-6520.2006.00107.x
- Aytekin, M. ve Çelebi, B. (2024). Endüstri 4.0 ve Dijital Liderlik. G. Durmuş (Ed.), *Liderlik Dinamikleri Üzerine Araştırmalar II* içinde (1. Baskı., ss. 53-81). Gaziantep: Özgür Yayınları. doi:10.58830/ozgur.pub551.c2243
- Bagheri, A. ve Akbari, M. (2018). The Impact of Entrepreneurial Leadership on Nurses’ Innovation Behavior. *Journal of Nursing Scholarship*, 50(1), 28-35. doi:10.1111/jnu.12354
- Bagheri, A. ve Pihie, Z. A. L. (2010). Entrepreneurial Leadership Learning: In Search of Missing Links. (Z. M. Jelas, A. Salleh ve N. Azman, Ed.) *INTERNATIONAL CONFERENCE ON LEARNER DIVERSITY 2010*. Univ Putra Malaysia, Fac Educ Studies, Serdang 43300, Selangor, Malaysia. doi:10.1016/j.sbspro.2010.10.064
- Bagheri, A. ve Pihie, Z. A. L. (2011). Entrepreneurial leadership: towards a model for learning and development. *Human Resource Development International*, 14(4), 447-463. doi:10.1080/13678868.2011.601594
- Bandura, A., Barbaranelli, C. ve Caprara, G. V. (1996). Mechanisms of moral disengagement in the exercise of moral agency. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(2), 364-374. doi:10.1037/0022-3514.71.2.364
- Baron, R. A., Zhao, H. ve Miao, Q. (2015). Personal Motives, Moral Disengagement, and Unethical Decisions by Entrepreneurs: Cognitive Mechanisms on the “Slippery Slope”. *Journal of Business Ethics*, 128(1), 107-118. doi:10.1007/s10551-014-2078-y
- Bass, B. M. ve Avolio, B. J. (2011, 12 Eylül). Multifactor Leadership Questionnaire. *PsycTESTS Dataset*. doi:10.1037/t03624-000

- Bayar, Y. ve Cankurt, C. (2024). Osmanlı'da İnovatif Liderliğin İzleri: Midhat Paşa'nın Yönetmelik Faaliyetleri Üzerine Bir Araştırma. G. Durmuş (Ed.), *Liderlik Dinamikleri Üzerine Araştırmalar I* içinde (1. Baskı., ss. 1-16). Gaziantep: Özgür Yayınları. doi:10.58830/ozgur.pub526.c2232
- Bekmezci, M., Saygın, M. ve Orçanlı, K. (2021). Girişimci Liderlik Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması ve Girişimci Liderliğin Bireysel Performansa Etkisi. *Savunma Bilimleri Dergisi*, (39), 249-274. doi:10.17134/khosbd.913791
- Benitez, J., Arenas, A., Castillo, A. ve Esteves, J. (2022). Impact of digital leadership capability on innovation performance: The role of platform digitization capability. *Information & Management*, 59(2). doi:10.1016/j.im.2022.103590
- Bercovitz, J. ve Feldman, M. (2008). Academic entrepreneurs: Organizational change at the individual level. *Organization Science*, 19(1), 69-89. doi:10.1287/orsc.1070.0295
- Bilgiseven, E. B. ve Erkasap, A. (2023). Kurum İçi Girişimcilik. G. Durmuş ve M. Seyhan (Ed.), *Yeni Dünya'da Girişimcilik* içinde (1. Baskı., ss. 241-266). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Blankesteijn, M., Bossink, B. ve van der Sijde, P. (2021). Science-based entrepreneurship education as a means for university-industry technology transfer. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 17(2), 779-808. doi:10.1007/s11365-019-00623-3
- Brown, M. E., Treviño, L. K. ve Harrison, D. A. (2005). Ethical leadership: A social learning perspective for construct development and testing. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 97(2), 117-134. doi:10.1016/j.obhdp.2005.03.002
- Bruni, A., Gherardi, S. ve Poggio, B. (2004). Doing gender, doing entrepreneurship: An ethnographic account of intertwined practices. *Gender Work and Organization*, 11(4), 406-429. doi:10.1111/j.1468-0432.2004.00240.x
- Cai, W. J., Lysova, E. I., Khapova, S. N. ve Bossink, B. A. G. (2019). Does Entrepreneurial Leadership Foster Creativity Among Employees and Teams? The Mediating Role of Creative Efficacy Beliefs. *Journal of Business and Psychology*, 34(2), 203-217. doi:10.1007/s10869-018-9536-y
- Cankurt, C. ve Bayar, Y. (2024). Osmanlı Vakıf Yöneticilerinin Girişimci ve Makyavelist Liderlik Perspektifinden Değerlendirilmesi. *Trends in Business and Economics*, 38(3), 166-176. doi:10.16951/trendbusecon.1453607
- Carlyle, T. (1841). *On Heroes, Hero-Worship, And the Heroic In History*. (Alan Shelston, Ed.) (1995. bs.). Londra: Penguin Books.
- Carmeli, A., Reiter-Palmon, R. ve Ziv, E. (2010). Inclusive Leadership and Employee Involvement in Creative Tasks in the Workplace: The Media-

- ting Role of Psychological Safety. *Creativity Research Journal*, 22(3), 250-260. doi:10.1080/10400419.2010.504654
- Chen, Y. S. ve Chang, C. H. (2013). The Determinants of Green Product Development Performance: Green Dynamic Capabilities, Green Transformational Leadership, and Green Creativity. *Journal of Business Ethics*, 116(1), 107-119. doi:10.1007/s10551-012-1452-x
- Cunningham, J. B. ve Lischeron, J. (1991). "Defining Entrepreneurship," *Journal of Small Business Management*, 29(1), 45-62.
- Çıkma, E. (2023). Kadınların Girişimcilik Dair Karşılaştıkları Sorunların Değerlendirilmesi. G. Durmuş ve M. Seyhan (Ed.), *Yeni Dünya'da Girişimcilik içinde* (1.Baskı., ss. 61-76). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Dean, H. ve Ford, J. (2017). Discourses of entrepreneurial leadership: Exposing myths and exploring new approaches. *International Small Business Journal-Researching Entrepreneurship*, 35(2), 178-196. doi:10.1177/0266242616668389
- Demir, F. (2023). Girişimci Liderlik: Kavram, İlişki ve Yaklaşımlar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0(43), 444-478. doi:10.14520/adyusbd.1173171
- Demir, F. ve Çelik, A. (2022). Girişimci Liderliğin Kurumsallaşmaya Etkisinin İncelenmesinde Karşılaştırma Bir Çalışma. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 7(18), 263-284. doi:10.25204/iktisad.1088424
- Donate, M. J. ve de Pablo, J. D. S. (2015). The role of knowledge-oriented leadership in knowledge management practices and innovation. *Journal of Business Research*, 68(2), 360-370. doi:10.1016/j.jbusres.2014.06.022
- Durmuş, G. (2012). *Wisdom Lessons From Turkish Literature to Managers and Leaders*. University of Pennsylvania (Yüksek Lisans Tezi).
- Durmuş, G. ve Aksoy, A. (2025). Dönüşümcü Liderlik Odağında İki Kahraman Mukayesesi: Odysseus ve Oğuz Kağan. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 23(55), 114-142. doi:10.35408/comuybd.1478092
- Durmuş, G. ve Yıldırım Durmuş, Z. (2023). Rise of Bio-Entrepreneurship: Opportunities and Challenges. D. Çınar (Ed.), *Global Dünyada Girişimcilik içinde* (1. Baskı., ss. 59-74).
- Ersarı, G. ve Naktiyok, A. (2020). Yöneticilerin Girişimci Liderlik Davranışlarının İşletme Performansına Etkisinde Farklılaştırma Stratejisinin Aracı Rolü. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (1), 221-236. doi:10.18070/erciyesiibd.846389
- Ersarı, G. ve Naktiyok, A. (2022). The Role of Competitive Strategies in the Effect of Entrepreneurial Mindset and the Entrepreneurial Leadership on Business Performance. *Istanbul Business Research*, 51(1), 47-68. doi:10.26650/ibr.2022.51.834294

- Eryeşil, K. ve Öztürk, M. (2024). Yeşil Liderlik. G. Durmuş (Ed.), *Liderlik Dinamikleri Üzerine Araştırmalar II* içinde (1. Baskı., ss. 229-247). Gaziantep: Özgür Yayınları. doi:10.58830/ozgur.pub551.c2250
- Fernald, L. W., Jr.Solomon, G. T. ve Tarabishy, A. (2005). A New Paradigm: Entrepreneurial Leadership. *Southern Business Review*, 30(2), 1-10.
- Fry, L. W. (2003). Toward a theory of spiritual leadership. *Leadership Quarterly*, 14(6), 693-727. doi:10.1016/j.leaqua.2003.09.001
- Gorgievski, M. J., Schmitt, A., Costa, S. F. ve Batra, S. (2024). How do entrepreneurs influence their social environment? A bibliometric analysis and editorial. *Applied Psychology-An International Review-Psychologie Appliquee-Revue Internationale*, 73(4), 1419-1443. doi:10.1111/apps.12561
- Graen, G. B. ve Uhl-Bien, M. (1995). Relationship-based approach to leadership: Development of leader-member exchange (LMX) theory of leadership over 25 years: Applying a multi-level multi-domain perspective. *The Leadership Quarterly*, 6(2), 219-247. doi:https://doi.org/10.1016/1048-9843(95)90036-5
- Gupta, V., MacMillan, I. C. ve Surie, G. (2004). Entrepreneurial leadership: developing and measuring a cross-cultural construct. *Journal of Business Venturing*, 19(Meeting of the Academy-of-Management), 241-260. doi:10.1016/S0883-9026(03)00040-5
- Güngör, B. (2024). Makyavelist Liderlik: Güç, Korku ve Manipülasyon. G. Durmuş (Ed.), *Liderlik Dinamikleri Üzerine Araştırmalar II* içinde (1. Baskı., ss. 185-214). Gaziantep: Özgür Yayınları. doi:10.58830/ozgur.pub551.c2248
- Halme, M., Lindeman, S. ve Linna, P. (2012). Innovation for Inclusive Business: Intrapreneurial Bricolage in Multinational Corporations. *Journal of Management Studies*, 49(4), 743-784. doi:10.1111/j.1467-6486.2012.01045.x
- Harrison, C., Paul, S. ve Burnard, K. (2016). Entrepreneurial Leadership: A Systematic Literature Review. *International Review of Entrepreneurship*, 14(2), 235-264.
- Hmieleski, K. M. ve Lerner, D. A. (2016). The Dark Triad and Nascent Entrepreneurship: An Examination of Unproductive versus Productive Entrepreneurial Motives. *Journal of Small Business Management*, 54, 7-32. doi:10.1111/jsbm.12296
- Hoang, G., Luu, T. T. ve Babalola, M. T. (2025). Entrepreneurial leadership: a systematic literature review and research agenda. *Leadership & Organization Development Journal*, 46(2), 285-313. doi:10.1108/LODJ-05-2024-0350
- Hogg, M. A. (2001). A Social Identity Theory of Leadership. *Personality and Social Psychology Review*, 5(3), 184-200. doi:10.1207/S15327957PSPR0503_1

- Hussain, G., Samreen, F., Riaz, A., Ismail, W. K. W. ve Sultan, M. (2024). A cross-level relationship between entrepreneurial leadership and followers' entrepreneurial intentions through entrepreneurial self-efficacy and identification with the leader under moderating role of cultural values. *Current Psychology*, 43(8), 7478-7496. doi:10.1007/s12144-023-04935-0
- İşler, F. ve Seçkin, Z. (2023). Steve Jobs ve Tim Cook'un liderlik yaklaşımları üzerine bir inceleme. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(3), 844-858. doi:10.25287/ohuiibf.1262278
- Javed, B., Naqvi, S., Khan, A. K., Arjoon, S. ve Tayyeb, H. H. (2019). Impact of inclusive leadership on innovative work behavior: The role of psychological safety. *Journal of Management & Organization*, 25(1), 117-136. doi:10.1017/jmo.2017.3
- Javidan, M., Dorfman, P. W., de Luque, M. S. ve House, R. J. (2006). In the eye of the beholder: Cross cultural lessons in leadership from project GLOBE. *Academy of Management Perspectives*, 20(1), 67-90. doi:10.5465/AMP.2006.19873410
- Jensen, S. M. ve Luthans, F. (2006). Entrepreneurs as authentic leaders: Impact on employees' attitudes. *Leadership & Organization Development Journal*. Jensen, Susan M. Emerald Group Publishing Limited. doi:10.1108/01437730610709273
- Kaçar, T. ve şahin, S. (2023). Okul Müdürlerinin Girişimci Liderlik Yaklaşımlarına İlişkin Görüşleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(1), 453-481. doi:10.51460/baebd.1285799
- Kimbu, A. N., de Jong, A., Adam, I., Ribeiro, M. A., Afenyo-Agbe, E., Adeola, O. ve Figueroa-Domecq, C. (2021). Recontextualising gender in entrepreneurial leadership. *Annals of Tourism Research*, 88. doi:10.1016/j.annals.2021.103176
- Koçel, T. (2020). *İşletme Yöneticiliği* (18. Baskı.). İstanbul: Beta.
- Kubbealtı Lügati. (2020). *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. (İ. Ayverdi, Ed.) (5. Baskı.). İstanbul: Kubbealtı.
- Langowitz, N. ve Minniti, M. (2007). The entrepreneurial propensity of women. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 31(3), 341-364. doi:10.1111/j.1540-6520.2007.00177.x
- Li, J. K., Aziz, N. A. A. ve Kadir, S. A. (2025). How significantly are principal and teacher entrepreneurial leadership related to teacher efficacy and organizational effectiveness in China? *Frontiers in Education*, 10. doi:10.3389/feduc.2025.1545888
- Li, W. J., Bhutto, T. A., Wang, X. H., Maitlo, Q., Zafar, A. U. ve Bhutto, N. A. (2020). Unlocking employees' green creativity: The effects of green transformational leadership, green intrinsic, and extrinsic motivation. *Journal of Cleaner Production*, 255. doi:10.1016/j.jclepro.2020.120229

- Mair, J. ve Martí, I. (2006). Social entrepreneurship research:: A source of explanation, prediction, and delight. *Journal of World Business*, 41(1), 36-44. doi:10.1016/j.jwb.2005.09.002
- Mehmood, M. S., Jian, Z., Akram, U., Akram, Z. ve Tanveer, Y. (2022). Entrepreneurial leadership and team creativity: the roles of team psychological safety and knowledge sharing. *Personnel Review*, 51(9), 2404-2425. doi:10.1108/PR-07-2020-0517
- Mehmood, M. S., Jian, Z., Akram, U. ve Tariq, A. (2021). Entrepreneurial leadership: the key to develop creativity in organizations. *Leadership & Organization Development Journal*, 42(3), 434-452. doi:10.1108/LODJ-01-2020-0008
- Mutlu, M. D. (2024). Bilgi Yoğun Organizasyonlarda Liderlik. G. Durmuş (Ed.), *Liderlik Dinamikleri Üzerine Araştırmalar II* içinde (1. Baskı., ss. 31-51). Gaziantep: Özgür Yayınları. doi:10.58830/ozgur.pub551.c2242
- Mutlu, T. (2023). Yapay Zeka ve Girişimcilik. G. Durmuş (Ed.), *Yeni Dünya'da Girişimcilik* içinde (1. Baskı., ss. 1-18). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Newman, A., Neesham, C., Manville, G. ve Tse, H. H. M. (2018). Examining the influence of servant and entrepreneurial leadership on the work outcomes of employees in social enterprises. *International Journal of Human Resource Management*, 29(20), 2905-2926. doi:10.1080/09585192.2017.1359792
- Newman, A., Tse, H. H. M., Schwarz, G. ve Nielsen, I. (2018). The effects of employees' creative self-efficacy on innovative behavior: The role of entrepreneurial leadership. *Journal of Business Research*, 89, 1-9. doi:10.1016/j.jbusres.2018.04.001
- Nicholls-Nixon, C. L., Valliere, D., Gedeon, S. A. ve Wise, S. (2021). Entrepreneurial ecosystems and the lifecycle of university business incubators: An integrative case study. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 17(2), 809-837. doi:10.1007/s11365-019-00622-4
- Oğuzhan, Y. S. (2024). Hizmetkar Liderlik. G. Durmuş (Ed.), *Liderlik Dinamikleri Üzerine Araştırmalar II* içinde (1. Baskı., ss. 171-184). Gaziantep: Özgür Yayınları. doi:10.58830/ozgur.pub551.c2247
- Ozbolat, G. (2023). Türkiye'de Girişimci Liderlik: Ahmet Mukdat Ziyilan'ın Bir Kooperatifçilik Hikayesi Analizi. *Journal of Organizational Behavior Review*, 5(1), 56-71.
- Paçal, S. ve Öztürk, M. (2024). Kapsayıcı Liderlik. G. Durmuş (Ed.), *Liderlik Dinamikleri Üzerine Araştırmalar I* içinde (1. Baskı., ss. 17-39). Gaziantep: Özgür Yayınları. doi:https://doi.org/10.58830/ozgur.pub526.c2233
- Panda, T. ve Swamy, T. (2025). Mapping the evolution of employee creativity and innovation in the sphere of business and management: a bibliometric

- analysis in the early 21st century. *Cogent Business & Management*, 12(1). doi:10.1080/23311975.2025.2503425
- Passarelli, M. ve Bongiorno, G. (2025). Is it the time to reshape entrepreneurship education? State-of-the-art and further perspectives. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 21(1). doi:10.1007/s11365-025-01071-y
- Payzın, L. ve Esmer, Y. (2023). Girişimci Bir Lider Olarak Atatürk. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılı Özel Sayısı), 165-185. doi:10.30692/sisad.1363578
- Pellegrini, E. K. ve Scandura, T. A. (2008). Paternalistic leadership: A review and agenda for future research. *Journal of Management*, 34(3), 566-593. doi:10.1177/0149206308316063
- Porfirio, J. A., Carrilho, T., Felício, J. A. ve Jardim, J. (2021). Leadership characteristics and digital transformation. *Journal of Business Research*, 124, 610-619. doi:10.1016/j.jbusres.2020.10.058
- Randel, A. E., Galvin, B. M., Shore, L. M., Ehrhart, K. H., Chung, B. G., Dean, M. A. ve Kedharnath, U. (2018). Inclusive leadership: Realizing positive outcomes through belongingness and being valued for uniqueness. *Human Resource Management Review*, 28(2), 190-203. doi:10.1016/j.hrmr.2017.07.002
- Renko, M., El Tarabishy, A., Carsrud, A. L. ve Braennback, M. (2015). Understanding and Measuring Entrepreneurial Leadership Style. *Journal of Small Business Management*, 53(1), 54-74. doi:10.1111/jsbm.12086
- Schumpeter, J. A. (1934). *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credits, Interest, and the Business Cycle*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Shamir, B., House, R. J. ve Arthur, M. B. (1993). The motivational effects of charismatic leadership - a self-concept based theory. *Organization Science*, 4(4), 577-594. doi:10.1287/orsc.4.4.577
- Shane, S. ve Venkataraman, S. (2000). The promise of entrepreneurship as a field of research. *Academy of Management Review*, 25(1), 217-226. doi:10.5465/amr.2000.2791611
- Shane, Scott. (1994). Cultural Values and the Championing Process. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 18(4), 25-41. doi:10.1177/104225879401800402
- Shepherd, D. A., Patzelt, H. ve Baron, R. A. (2013). "I care about nature, but ...": disengaging values in assessing opportunities that cause harm. *Academy of Management Journal*, 56(5), 1251-1273. doi:10.5465/amj.2011.0776

- Siegel, D. S. ve Wright, M. (2015). Academic Entrepreneurship: Time for a Rethink? *British Journal of Management*, 26(4), 582-595. doi:10.1111/1467-8551.12116
- Surie, G. ve Ashley, A. (2008). Integrating pragmatism and ethics in entrepreneurial leadership for sustainable value creation. *Journal of Business Ethics*, 81(1), 235-246. doi:10.1007/s10551-007-9491-4
- Şimşek, M. Ş. ve Çelik, A. (2019). *İşletme Bilimine Giriş* (26. Baskı.). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Temurçin, A. İ. (2022). *Girişimci liderlik: Şevket Demirel modeli*. Süleyman Demirel Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi).
- Turhan, M. (2021). Harvard Business Review Türkiye Perspektifinden Girişimcilik ve Girişimci Davranışı. *İşte Davranış Dergisi*, 6(1), 52-64. doi:10.25203/idd.959178
- Türk Dil Kurumu. (2025). Girişimcilik. 3 Haziran 2025 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.
- Türkçe Sözlük. (1998). *Türkçe Sözlük*. (İ. Parlatır, N. Gözaydın ve H. Zülfiyar, Ed.) (9. bs.). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uhl-Bien, M. (2006). Relational Leadership Theory: Exploring the social processes of leadership and organizing. *Leadership Quarterly*, 17(6), 654-676. doi:10.1016/j.leaqua.2006.10.007
- Vallaster, C., Kraus, S., Lindahl, J. M. M. ve Nielsen, A. (2019). Ethics and entrepreneurship: A bibliometric study and literature review. *Journal of Business Research*, 99, 226-237. doi:10.1016/j.jbusres.2019.02.050
- Verheul, I. ve Thurik, R. (2001). Start-up capital: “does gender matter?” *Small Business Economics*, 16(XIIIth European Research Into Entrepreneurship Workshop), 329-345. doi:10.1023/A:1011178629240
- Weber, M. (2004). *The Protestant Ethic and the “Spirit” of Capitalism (Translated by Gordon C. Wells)* (28. bs.). London, United Kingdom: Penguin Books.
- Webster, N. A. ve Kontkanen, Y. (2021). Space and place in immigrant entrepreneurship literature in the Nordic countries: A systematic literature review. *Norsk Geografisk Tidsskrift-Norwegian Journal of Geography*, 75(4), 221-236. doi:10.1080/00291951.2021.1949746
- Yang, J. ve Bentein, K. (2023). Entrepreneurial leadership and employee creativity: a multilevel mediation model of entrepreneurial self-efficacy. *Management Decision*, 61(9), 2645-2669. doi:10.1108/MD-04-2022-0449
- Yıldırım, A. E. ve Ordu, A. (2025). Okul Müdürlerinin Girişimci Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Yenilikçi İş Davranışları Arasındaki İlişki. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(1), 1825-1844. doi:10.51460/baebd.1593956

- Yıldırım Durmuş, Z. (2023). Biyogirişimcilik ve Tıp. G. Durmuş ve M. Seyhan (Ed.), *Yeni Dünya’da Girişimcilik* içinde (1. Baskı., ss. 19-36). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yolcu, İ. U. (2017). Girişimcilik ve Liderliğe Farklı Bir Bakış: Girişimci Liderlik. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*. Akademik Bakış.
- Yüksel, M. ve Karavardar, G. (2022). Girişimci Liderliğin Örgütsel Yenilik Üzerindeki Etkisinde Çalışanların İnovasyon Davranışları: Teorik Bir Çerçeve. *İşletme Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 191-207. doi:10.33416/baybem.990099
- Zhang, D. X., Wang, X. H. ve Zhang, S. P. (2023). Cognitive style, entrepreneurial leadership and career success: the moderating role of social norms. *Leadership & Organization Development Journal*. doi:10.1108/LODJ-12-2021-0539
- Zorlu, K. ve Tetik, F. (2018). Girişimci Liderlik Davranışının Çalışan Yaratıcılığına Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (39), 297-307.